

Andrzej Wiśniewski

"Koszty sądowe, koszty w postępowaniu arbitrażowym oraz przed sądami ubezpieczeń społecznych. Tabele wpisów sądowych i wynagrodzenia adwokatów", Warszawa 1961 : [recenzja]

Palestra 5/8(44), 72-74

1961

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

możliwość sukcesji procesowej spadkobierców. Trzeba także przyjąć możliwość sukcesji procesowej, gdy chodzi o następstwo prawne po osobach prawnych. W kwestii zaś przedmiotowego przekształcenia procesu autor wskazuje, że powód może również po rozpoczęciu przewodu sądowego zgłaszać dodatkowe roszczenia, rozszerzyć roszczenia pod względem ilościowym, zmienić żądanie na inne. Zmiana powództwa może polegać również na ograniczeniu roszczenia.

W rozdziale VIII omówiony jest wpływ wygaśnięcia sporu na byt procesu adhezyjnego. W kwestii dopuszczalności cofnięcia powództwa autor zajmuje stanowisko, że w procesie adhezyjnym powód może cofnąć powództwo jednocześnie. Należy także przyjąć możliwość zrzeczenia się roszczenia w procesie adhezyjnym, jednakże za zgodą sądu. Dopuszczalne jest również zawarcie w procesie karnym ugody sądowej. Natomiast uznanie powództwa cywilnego przez oskarżonego nie odbiera powodowi cywilnemu jego stanowiska procesowego. Powód cywilny ma prawo brać dalej udział w procesie i dowodzić, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu przestępstwa.

Rozdział IX omawia zabezpieczenie powództwa adhezyjnego w trybie art. 69 k.p.k. oraz specjalne tryby zabezpieczenia rewindykacji mienia społecznego.

W ostatnim (X) rozdziale książki autor wskazuje, że obecne stanowisko praktyki wywołuje raczej niechęć do korzystania z drogi procesu adhezyjnego, który jest wykorzystywany nie tyle do dochodzenia rzeczywistych roszczeń, ile do uzyskania udziału w procesie. Zdaniem autora, problem procesów o symboliczną złotówkę zostanie rozwiązany, jeśli nowa ustawa przyzna pokrzywdzonemu prawa oskarżyciela posiłkowego. Dla ożywienia zaś procesu adhezyjnego należałoby wprowadzić przepisy, które zobowiązywałyby organa postępowania karnego do gromadzenia materiałów niezbędnych do rozstrzygnięcia o powództwie cywilnym. Tylko wyjątkowo, gdyby proces adhezyjny miał znacznie utrudnić lub zahamować postępowanie w sprawie karnej, organa postępowania karnego mogłyby się ograniczyć do zebrania materiałów, których późniejsze uzyskanie stałoby się niemożliwe lub bardzo utrudnione. Autor proponuje wprowadzenie przepisu upoważniającego sąd do uznania roszczenia powoda za słuszne i do odesłania go — w celu ustalenia wysokości odszkodowania — na drogę procesu cywilnego. Powinno się także wprowadzić przepisy umożliwiające zabezpieczenie powództwa z urzędu.

Koszty sądowe, koszty w postępowaniu arbitrażowym oraz przed sądami ubezpieczeń społecznych. Tabele wpisów sądowych i wynagrodzenia adwokatów. Wyd. Prawn., Warszawa 1961, s. 112 † LXVIII.

Książka zawiera nowe, zmienione w bieżącym roku przepisy o kosztach sądowych oraz o wynagrodzeniu adwokatów. Składa się ona z dwu zasadniczych części. W pierwszej — opatrzonej numeracją arabską — znajdują się teksty

przepisów, w drugiej, dodatkowej — mającej numerację rzymską — zamieszczone są tabele wpisów sądowych oraz tabele wynagrodzeń adwokatów.

Zbiór przepisów podzielony jest na kilka rozdziałów według układu rzeczowego.

Rozdział I zawiera przepisy o kosztach i opłatach sądowych w sprawach cywilnych, a więc jednolity tekst znowelizowanej ustawy z dn. 30.XII.1950 r. oraz rozporządzeń Min. Sprawiedliwości: z dn. 14.VIII. 1952 r. w sprawie sposobu uiszczania opłat sądowych, z dn. 12.VI. 1947 r. o częściowym przyznawaniu prawa ubogich, z dn. 19.V. 1956 r. o umarzaniu, rozkładaniu na raty i odraczaniu należnych Państwu kosztów i z dn. 8.VIII. 1956 r. o opłatach w postępowaniu przed sądem rejestrowym. W rozdziale tym znajdują się także wyciągi dotyczące opłat arbitrażowych oraz opłat przy zakładaniu ksiąg wieczystych i w postępowaniu przed sądami ubezpieczeń społecznych.

W rozdziale II, zawierającym przepisy o kosztach i opłatach w postępowaniu karnym, zamieszczony jest dekret z dn. 23.I. 1947 r. o opłatach sądowych w sprawach karnych, wyciąg z ustawy z dn. 2.XII. 1960 o sprawach z oskarżenia prywatnego, dekret z dn. 26.IV. 1948 r. o podwyższeniu grzywien, kar pieniężnych, kar porządkowych i nawiązek oraz rozporządzenia Min. Sprawiedliwości: z dn. 20.XII.1955 r. w sprawie opłat za doręczanie wezwań i innych pism sądowych w sprawach karnych i z dn. 12.VII. 1956 r. w sprawie taryfy wynagrodzenia za czynności biegłych z zakresu medycyny sądowej w postępowaniu przed sądami powszechnymi.

Rozdział III zawiera wspólne przepisy o należnościach i kosztach sądowych w sprawach cywilnych i karnych. Znajdujemy tu m. i. wyciąg z ustawy z dn. 2.XII. 1960 r. o ławnikach w sądach powszechnych, rozporządzenie Min. Sprawiedliwości z dn. 10.XII. 1960 r. w sprawie wysokości odszkodowania dla ławników ludowych nie będących pracownikami, dekret z dn. 26.X. 1950 r. o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym, zarządzenie Min. Sprawiedliwości z dn. 25.III. 1955 r. o taryfie dla tłumaczy przysięgłych oraz rozporządzenia Min. Sprawiedliwości: z dn. 31.V. 1958 r. o taksie za czynności komorników i z dn. 31.I. 1961 r. w sprawie określenia wysokości ryczałtu za dokonywanie oględzin i stawek należności kuratorów oraz warunków ich przyznawania i wypłaty.

W rozdziale IV o wynagrodzeniu adwokatów znajduje się nowe zarządzenie Min. Sprawiedliwości z dn. 22.IV. 1961 r. w sprawie wynagrodzenia adwokatów za wykonywanie czynności zawodowych.

Oczywiście wszystkie przepisy, które uległy późniejszym zmianom lub nowelizacjom, zamieszczone są w brzmieniu uwzględniającym wprowadzone zmiany.

Druga, dodatkowa część książki (opracowana przez H. Tarnowską) zawiera tabele wpisów sądowych oraz wynagrodzenia adwokatów. Część ta składa się z trzech działów. W dziale I znajduje się tabela podręczna wpisów sądowych wraz z objaśnieniami, ułożona na podstawie znowelizowanej ustawy z dn. 30.XII.

1950 r., a w dziale II — tabela podręczna wpisów sądowych uiszczanych przez jednostki gospodarki uspołecznionej dochodzące od pracownika wynagrodzenia wyrządzonej przez niego szkody, ułożona także na podstawie wymienionej wyżej ustawy. Dział III zawiera tabelę podręczną wynagrodzenia adwokatów wraz z objaśnieniami, ułożoną na podstawie rozporządzenia Min. Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia adwokatów za wykonywanie czynności zawodowych.

K. K o r a n y: *Powszechna historia państwa i prawa. Tom. I. Starożytność*. PWN, Warszawa 1961, s. 190.

„Nauka prawa bez historii prawa nie może się w żaden sposób obejść, od niej początek brać, na niej gruntować się powinna. Ona nadała nauce tej światła i godności tych, jakich teraz zażywa.” Powyższy cytat z dzieła Jana Wincen- tego Bandtkiego, profesora na Wydziale Prawa UW w latach 1816—1831, otwiera pierwszy tom nowo wydanej powszechnej historii państwa i prawa.

Książka, będąc w zasadzie podręcznikiem dla studentów, zawiera także szereg ciekawych informacji dla tych wszystkich, którzy interesują się historią państwa i prawa w starożytności.

W pierwszych dwu rozdziałach autor przedstawia państwo i prawo Egiptu i Babilonii, omawiając — według jednolitego schematu dla obu rozdziałów — kolejno stosunki społeczne i gospodarcze, ustrój państwa, źródła prawa, prawo prywatne, prawo karne, proces. Każdy z rozdziałów zawiera także ogólny rys historyczny.

Zbliżona systematyka zachowana jest i w dalszych rozdziałach książki. W rozdziale III, poświęconym Grecji, autor po omówieniu powstania państw greckich przedstawia stosunki społeczne i gospodarcze oraz ustrój państwa w okresie homerowym, a następnie szczegółowo omawia ustrój państwowy i prawo w Sparcie i w Atenach. Na podkreślenie zasługuje fakt umieszczenia w książce zarysu historii prawa greckiego prywatnego i karnego oraz procesu.

Rozdział IV omawia historię państwa rzymskiego z podziałem na okres królewski, republikański i pryncypatu. Autor pominął historię prawa prywatnego i procesu rzymskiego, gdyż — jak wyjaśnia w przedmowie — temu zagadnieniu poświęcono ostatnio kilka poważnych opracowań.

W książce znajduje się także obszerna bibliografia źródeł i literatury przedmiotu.

B. C z a r n e c k i: *Fall Weiss. Z genezy hitlerowskiej agresji przeciw Polsce*. PWN, Warszawa 1961, s. 186.

Sprawa bezpośredniego przygotowania hitlerowskiego napadu na Polskę nie doczekała się dotychczas w naszej literaturze wyczerpującego opracowania, tym